

# MORAVEČSKÝ OBČASNÍK



03/2020

## 75 let od konce druhé světové války

Tři čtvrtě století nás dělí od doby, kdy naši předkové byli těžce zkušeni útrapami a nedostatkem za druhé světové války. Naši obce se sice válka nedotkla tak silně, jako sousedních Leskovic. Ty byly 5. května 1945 vypálené, když se místní občané snažili zastavovat prchající německou posádku. Osádka šesti aut se podařilo zajmout, jednomu autu se při zdvihání železničních závor podařilo ujet a přivolat pomoc německé posádky z Pelhřimova. Tato pod vedením Waltera Haucka se rozhodla srovnat Leskovice se zemí. Bylo zavražděno 25 lidí. Jedním z nich byl i Josef Hlaváček z Moravče, který běžel do Leskovic na pomoc. Bylo zcela zničeno nebo částečně spáleno 44 domů z 50-ti.

Naše obec měla několik obětí druhé světové války – jak nám o tom svědčí památník před obecním úřadem. Zde je napsáno jméno pana Václava Nováka (41 let), rodáka z Moravče, který byl následně kovářem v Libčicích a zahynul v roce 1942 v Mauthausenu a Františka Pospíchala, který zemřel ve věku 31 roků. Do transportu smrti byli odvezeni v roce 1942 také členové rodiny Polákovy ze mlýna (Moraveč 31) a jejich příbuzní, kteří u nich ukrývali. Byli to Zdeněk Polák (45 let), Eleonora Poláková (54 let), Helena Poláková (43 let), Ivo Polák (8 let), Marta Straková (37 let), Věra Straková (10 let), Hana Straková (12 let) a Žofie Weiffeltová (78 let). Pokud ješ-

tě žijí nějakí jejich pamětníci, prosím ozvěte se nám. Bylo by dobré zmapovat jejich zmařené životy a uchovat vzpomínky pro budoucnost.

### Výpisy z Moravečské kroniky za období války:

**Rok 1940:** Květen – ve všech obcích byl nařízen sběr kovových odpadků na kovový dar k narozeninám vůdce a říšského kancléře. Vláda protektorátu 6.5.1940 nakázala, aby byly na všech veřejných budovách vyvěšeny vlajky říše a protektorátu k počtě padlým německým vojínům. Několikrát bylo na jejich počest zvoněno od 12 do 13 hod. Dne 24.6.1940 byl na základě říšského nařízení odstraněn pomník z první světové války. Na oslavu vítězství nad Francií bylo nařízeno: Po dobu 10 dní vyvěsiti prapory říše a protektorátu a po 7 dní budiž v poledne a večer zvoněno.

**Rok 1941** – bylo nařízeno označit budovy i vozidla písmenem V jako důkaz, že věříme ve vítězství říše. Koncem roku 1941 byla kronika obce Moraveč zabavena.

**Rok 1942-44** – ceny potravin stoupaly do závratných výšek. Kvetlo udavačství a nevyhnuło se ani naší obci. Trafikantka Kubisková byla udána za nepovolenou zásobu kuřiva, které jí bylo zabaveno. Hostinský Opitz byl gestapem vyšetřován pro neoprávněné držení zbraně, která však při prohlídce nalezena ne-



byla. Hostinskému Jaroslavu Bergerovi bylo gestapem zabaveno radio pro poslouchání cizího rozhlasu před celou stolní společností. V podezření z udavačství bylo několik místních občanů, ale důkazů nebylo. Před Vánocemi r. 1944 odchází ze vsi 6 chlapců na zákopové práce do Rakouska. Po nich odešli ještě další, avšak jen na Moravu. Všichni se vrátili zdraví.

**9.květen 1945** – Příchod příslušníků Rudé armády. Lidé je objímali, hostili a rudoarmějci rozdávali různé věci jako látky, jídlo, tabák a chovali děti. Byli to lidé většinou vysokého vzrůstu, silní, zdraví a veselí.

Nová občanka Moravče se narodila 7. dubna. Jmenuje se **Petronila Krejčová**, místo narození je Moraveč č.p. 83 a my všichni jí přejeme ať její život přináší více radosti než nepřijemností. Do vínku jí Pán Bůh obdaril milující rodinou v čele s maminkou Gabrielou a tatínkem Ondrou. Budeme rádi, když se milá Petronilo budeš do Moravče vždycky ráda vracet.



## Koronavirus v naší obci

Od 12. března platí v naší zemi nouzový stav – jsou kromě jiného zavřené hranice, je vyhlášen zákaz shromažďování a povinnost nošení roušek na veřejnosti. Spousta lidí je na nucené dovolené nebo v karanténě. Běžných moravečských občanů se uvedená opatření až tak zásadně netýkají. Nemůžeme do hospody a do kostela, ale to se dá vydržet. Pivo si koupíme domů a bohoslužby si pustíme online. Podivně tiše proběhl v celé zemi největší křesťanský svátek – Velikonoce. Stejně bez halasu prošlo i letošní koleďování, které probíhalo v rodinách nebo po nejbližším sousedstvu. Nejsložitější doba je nyní pro lékaře, sestřičky, nemocné a obyvatele domovů důchodců – ti nemohou přijímat návštěvy nejbližších a je to pro všechny velmi stresující. Složitá doba je i pro děti, které nemohou do školy a pro rodiče, které je musí doma učit a vymýšlet jim zábavu.

Nicméně, zdá se, že situace se uvolňuje a postupně se snad zase naučíme žít bez hrozby Damoklova meče nad námi v podo-

bě neviditelného zákeřného viru. Až zpětně se ukáže, zda si lidstvo dokázalo vzít z této celosvětové pandemie nějaké poučení – zda bude méně bezhlavě cestovat, zda bude více věcí vyřizovat přes virtuální setkávání, zda se naše matička Země dokázala trochu nadechnout při razantním omezení průmyslové výroby, zda lidská solidarita, která byla patrná v této nelehké době nám vydrží i do normálních časů. Bylo by dobře, kdyby se tak stalo.



## Zásobování obce pitnou vodou

Obec Moraveč podepsala smlouvu na čerpání krajské dotace ohledně posílení stávajícího zdroje pitné vody tak, aby zejména v letních měsících byl pitné vody dostatek. Protože ji bylo nutné ještě letos vyčerpat, zastupitelstvo řešilo problém, jak uskutečnit realizaci dvou investičně náročných akcí (druhou je most „U Mazalů“). Nakonec bylo rozhodnuto zdroj vody vybudovat letos při omezení dalších investic na minimum.

Práce na posílení zdroje vody začaly být prováděny na konci března 2020, realizaci projektu provedla firma Vodak Humpolec. Instalace potrubí od zdroje vody do odkyselovací stanice (cca 300 metrů), byla provedena velmi šetrně protlačení, resp. podvrtním za pomoci speciální techniky, takže nedošlo k poškození lesních porostů. V místě zdroje vody byl vyhlouben zářez do hloubky pěti metrů, do kterého byly uloženy betonové skruže. Do nich je jímána voda, která je potrubím vedena do odkyselovací stanice. V současné době probíhá čištění a odkalování zdroje. Vzorky, které byly odebrány ukazují, že kvalita vody v novém zdroji je téměř stejná, jako voda ze stávajících pramenišť. Množství vody, která z nového zdroje přitéká, je prozatím přibližně 1 m<sup>3</sup> za hodinu. Pokud bude vydatnost stále stejná, bude se jednat o významné posílení zdroje vody pro obec. Bohužel nelze odhadnout, jak vydatný bude zdroj v období déletrvajícího sucha.

V nadcházejícím období bude dokončena výměna přívodního potrubí z odkyselovací stanice do vodojemu. Výměna byla prováděna na etapy po několik let, nyní zbývá vyměnit poslední úsek, dlouhý přibližně 150 metrů. Zároveň bylo provedeno vyčištění (vyfrézování) přívodního potrubí z pramenišť do odkyselovací stanice, které zarůstá kořeny stromů. Jedná se o zásah, který je nutné provádět opakovaně vždy po několika letech.

Do budování zdroje vody a výměny potrubí v letošním roce obec investuje značné finanční prostředky. Rozpočet na vybudování nového zdroje činí 2.200.000,- Kč. Obci byla přislíbena dotace ve výši 75% nákladů. Náklady na výměnu přívodního potrubí do vodojemu se pohybují v řádu několika set tisíc korun.

Nezbývá než si přát, aby byly naše prameny vody stále stejně vydatné a zásobovaly obec dostatkem kvalitní vody co možná nejdéle. I přes posílení zdroje pitné vody stále platí výzva občanům, aby byli při zacházení s vodou co nejvíce šetrní. V současném velmi suchém počasí je nutné s pitnou vodou maximálně šetřit a k užitkovým účelům využívat pokud možno vodu z jiných zdrojů.

Na závěr dvě poděkování. Po výzvě občanům v loňském roce, aby s pitnou vodou co nejvíce šetřili, se poměrně značně snížila spotřeba pitné vody v obci a tento trend stále trvá. Kromě občanů k tomu významnou



měrou přispělo i VOD Nová Cerekev, které od poloviny roku 2019 zásobuje svůj provoz v Moravči z vlastního nově vybudovaného zdroje v objektech VOD. Děkujeme tedy Vám všem za to, že nejste lhostejní a k zacházení s pitnou vodou přistupujete zodpovědně.

Druhé poděkování patří společnosti Vodak Humpolec, která se od loňského roku stará o vodovod a kanalizaci v naší obci, včetně čistírny odpadních vod. Od začátku spolupráce se ukazuje, že pracovníci této společnosti jsou skuteční odborníci, kteří odvádí dobrou práci a jejich praktické zkušenosti jsou neocenitelné. Zatím nejvíce se to projevilo právě při budování posílení zdroje pitné vody. Práce na této akci byly provedeny rychle a precizně. Děkujeme.

(M. Pospíchal)

## Historie a současnost mostu „Na obci“

V místě, kde je nynější most „U Mazalů“ byl podle místních pamětníků ještě před sedmdesáti lety pouze brod a vedle něj dřevěná lávka pro pěší.

Výpis z kroniky roku 1946 – „V noci 14.7. v půl 11. se rozpoutala nad Moravčí velká bouře. Nebe bylo plné blesku a rána za ranou. V tom se strhl velký déšť, který se podobal průtrži mračen. Po dobu deště přihnala se potokem velká síla vody, která odnesla přechodovou lávku přes potok



u Dubových a zaplavila i okolní cesty.“ Po této povodni byl na místě lávky zbudován současný most betonový. Ten měl letos projít zásadní rekonstrukcí – měla být vyměněna mostovka, po které se jezdí a opraveny boční nosné stěny. Bohužel se ukázalo, že most je v horším stavu, než jsme si mysleli. Podpěrné zdi, které vypadaly jako kamenné, byly betonové a pouze kamenem obložené. Beton v pilířích se rozpadal, a tak nebylo zbylí, než i podpěrné zdi nesoucí vozovku vybudovat znovu. V současné době je vybetonována hlavní část mostu a zbývá dokončit vozovku, instalovat zábradlí a upravit okolí. Práce by měly být hotové do konce května. Téměř polovina oprav (cca 1 milion korun) bude hrazena z dotace z Ministerstva pro místní rozvoj, zbytek půjde z rozpočtu obce.

## Nabídka dřeva z obecních lesů

V našich lesích se stále těží stromy napadené kůrovcem a tak až do odvolání platí nabídka prodeje obecního dřeva za těchto upřesňujících podmínek: pokud si dřevo odběratel odveze sám, platí za kubik dřeva 250,- Kč/m<sup>3</sup> + DPH. Pokud bude odběratel dřevo dovezeno firmou, tak kupující platí 350,- Kč/m<sup>3</sup> + DPH. Odběr dřeva je potřeba domluvit s panem místostarostou Michalem Pospíchálem – telefon 606556457.

**Elektro odpad** a nebezpečný odpad můžete odkládat u čp. 89 dole na obci.

**Tříděný odpad** – v kontejneru na papír byla vhozená nezozřezaná papírová krabice, uvnitř s plasty, kovy a zbytky dřevěné židličky. Ten, kdo ji tam vhodil, opět aspiruje na titul „Odpadového ignoranta“, kterých máme bohužel v Moravči stále dost. Další takový vytrvale háže do popelnice na tuku u obecního úřadu plechovky od psiho žrádla, ačkoliv popelnice na kovy stojí hned vedle....

**Biologický odpad** - kompostery pro vaši zahrádku jsou stále k dispozici na obecním úřadě – menší i objemnější zelené – za dotační cenu 600,- Kč (běžná cena je 3.500,- Kč).

